

Bolognai Cimborák Hírlevél

Magyar Iskola Bolognában

2011. november-december

Drégely László: Ősz végén

Kert alatt	Madarak
Út halad	Csapata
Erdőre,	Útrakél
Mezőre	Messzire,
Kert felett	Maholnap
Fellegek	Hull a hó
Készülnek	Erdőre,
Esőre.	Mezőre.

Az idei ősziünk igazán hosszú és gyönyörű volt, amilyenre már régóta vágytunk. Így az ősztűt is igencsak elhúzódtott, és még a Mikulás

érkezése sem hozta meg a várva várt hóesést, téli időjárást.

November eleje óta háromszor találkoztunk a gyerekekkel az „iskola falai között”, majd a hagyományosan rendezett Mikulás ünnepséggel zártuk az első félévet.

Összességében elmondhatjuk, hogy találkozásaink számához mérten észrevehető fejlődés érzékelhető a rendszeresen foglalkozásra járó gyerekek nyelvi készségeiben. Ez legfőképp, a szókincsük bővülése mellett, a magyar nyelven való megszólalás, a kommunikatív hajlam erősödésén vehető észre. Úgy gondoljuk, hogy minden erőfeszítésünk mellett ebben elsősorban mégis a szülők lelkes és kitartó hozzáállása segített legtöbbet. A jövőben is kérjük a szülőket, hogy ezzel a mentalitással támogassák a gyerekeket, és így mindannyiunknak további apró örömeiben lehessen részünk, amivel egy kultúra (tehát nemcsak egy nyelv) megismerése jár. Erre álljon itt egy nagyon kedves példa az egyik óráról: egy óra végi pillanatban az egyik tanuló éppen kételyeinek adott hangot a magyar nyelv tanulásának szükségességét illetően, mire én

megpróbáltam elmagyarázni, hogy ők végül is félig magyarok, vagyis egy másik kultúrához is tartoz/hat/nak, és erre büszkékké lehetnek, mire egy másik tanuló sietve megjegyezte, hogy ő így érez, és igenis büszkeséggel tölti el, hogy ő magyar is...

*

Az utóbbi három foglalkozáson továbbhaladtunk a szövegértést segítő gyakorlatok megoldásában, a magyar betűk ismétlésében, és emellett beszélgettünk a közlekedés témaköréről: végigvettük a különböző közlekedési eszközöket, játszottunk útbaigazítást. Az utolsó decemberi óra központjában természetesen az ünnepi témakör állt. Néphagyományaink közül a Luca szék készítésének szokásával ismerkedhettek meg a gyerekek. Ezenkívül sorba vettük Karácsony ünnepét, és persze felkészültünk a Mikulás érkezésére az ismert gyerekdalok eléneklésével így várva az egyben az évet is lezáró Mikulás ünnepséget.

L'autunno di quest'anno era veramente lungo e bellissimo, proprio quello che aspettavamo da tanto tempo. Addirittura San Nicola non è riuscito a portare con sé la neve tanto desiderato dai più piccoli.

In quest'ultimo periodo ci siamo incontrati tre volte per il consueto studio, e abbiamo terminato il semestre con la tradizionale festa per Babbo Natale.

In generale siamo soddisfatti dei risultati ottenuti, in quanto, considerando il numero delle lezioni svolte, notiamo un visibile miglioramento delle capacità linguistiche degli allievi più perseveranti. Ciò si può notare, oltre che nell'ampliamento del vocabolario, nel fiorente desiderio dei ragazzi di comunicare in lingua ungherese partecipando con curiosità alle lezioni. Noi insegnanti siamo convinti che questo risultato sia dovuto innanzi tutto all'attitudine entusiasta e costruttiva dei genitori. Preghiamo quindi i genitori di sostenere i propri figli con la stessa mentalità positiva in modo che possiamo reciprocamente gioire di momenti pieni di ispirazione durante il lungo cammino di questo apprendimento culturale. A questo proposito vorrei citare un esempio: al termine di una lezione un alunno ha espresso il suo dubbio sulla necessità di sapere l'ungherese. Gli ho spiegato che loro sono per metà ungheresi quindi possono appartenere, volendo, a tutte e due le culture. Per questo possono anche esserne fieri. A questo punto è intervenuto inaspettatamente un altro alunno dicendo che effettivamente lui si sentiva tanto ungherese quanto italiano e ne era fiero.

*

Nelle ultime tre lezioni abbiamo continuato con gli esercizi preparativi alla comprensione di testi divulgativi, con la ripetizione dell'alfabeto, oltre a questo abbiamo discusso sul tema dei trasporti: abbiamo visto tutti i mezzi di trasporto e giocato con le indicazioni stradali. Il fulcro della lezione di dicembre è stato il tema delle festività natalizie. Dalla nostra tradizione popolare abbiamo appreso il costume della costruzione della sedia di Santa Lucia. Inoltre abbiamo

lavorato sul tema del Natale e cantato alcune canzoni per Babbo Natale, aspettando così la festa imminente.

Bulyáki Ildikó

Közelgő jeles napok

December 13, Luca napja

A magyar parasztok még a naptárreform előtti legrövidebb napra emlékeztek december 13-án, mivel innen számították a nappalok hosszabbodását. Az asszonyok ekkor nem dolgoztak, mert azzal ártottak volna a következő évi jó termésnek, a háziállatok szaporodásának. A férfiak viszont hozzákezdtek a lucaszék elkészítésének, amelynek egy-egy darabját naponta más-más fából faragták ki. A szék pontosan a karácsonyi éjféli misére készült el. Aki a lucaszékre ráállt, az éjféli misén meglátta a templomban a boszorkányokat.

A lucázás gazdag hiedelemvilága a háziakat köszöntő versikék alapján több csoportba sorolható. Voltak tilalmakat szabó, serkentő, például szerelmi bőséget, egészséget kívánó, de voltak rontó kívánságok is. A jókívánságokat a gazdasszony kaláccsal, kolbással, aszalt szilvával köszönte meg.

Betlehemezés

A legismertebb, legelterjedtebb karácsonyi szokás a betlehemezés, amely népszerűsége folytán a városokban is elterjedt. A betlehemezés a Jézus születését megjelenítő többszereplős, párbeszéd, énekes játék. Elődjét, a karácsonyi misztériumjátékot a középkorban a templomban adták elő.

A betlehemezés fő kelléke a jászol vagy a templom alakú betlehem. A népszokás szereplői ezzel járnak házról házra. A betlehemezésnek két fő formáját ismerjük, az élő szereplőkkel előadott játékot és a bábtáncoltató betlehemezést.

A betlehemet két, angyalnak öltözött fiú hozta, akiket Heródes király, József és a pásztorok követtek. Ezután

előadták Jézus születésének történetét. A pásztorok hódoltak a kis Jézus előtt, majd kezdődött a komédiázás, a pásztorok tréfás vetélkedése. A legtöbb helyen kalács, kolbász, dió, alma, sütemény volt a betlehemesek fizetsége. A megvendégelés után a betlehemezők elénekelték az áldást:

*„Nosza, nosza, jó gazda,
Bocsáss minket utunkra,
Házadra, magadra,
Szálljon Isten áldása!”*

Forrás: Hon- és népismeret (Bánhegyi Ferenc), Apáczai Kiadó

13 dicembre, Santa Lucia

I contadini ungheresi celebravano Santa Lucia nel giorno più corto dell'anno. Da quella data le giornate cominciavano ad allungarsi. Con la riforma del calendario gregoriano Santa Lucia cade oggi il 13 dicembre. Le donne non potevano lavorare, altrimenti avrebbero danneggiato il raccolto dell'anno successivo e la proliferazione degli animali domestici. D'altro canto gli uomini preparavano una sedia assemblandola di giorno in giorno con un pezzo alla volta, proveniente sempre da differenti tipi di legno. La sedia era pronta sempre per la messa di mezzanotte. Colui che si alzava in piedi su di essa poteva vedere le streghe nella chiesa.

Le poesie popolari ci tramandano un ricco repertorio

di credenze che possiamo raggruppare in diverse categorie: c'erano desideri di auguri per fertilità e buona salute, di proibizione, ma anche di malocchio. La matrona ringraziava gli auguri con focaccine, salsicce e prugne secche.

Rievocazione teatrale del Presepio

La più conosciuta e diffusa tradizione paesana natalizia è la rievocazione teatrale del Presepio che grazie alla sua popolarità arrivò anche nelle città. Essa è uno spettacolo composto da differenti caratteri, dialoghi e canti che narrano la storia della Natività. Di fatto i suoi predecessori erano i misteri rappresentati in chiesa durante il medioevo. La sua attrezzatura teatrale

principale è la mangiatoia o il modellino del Presepio nella forma di una chiesa. Gli esecutori della rappresentazione vanno di casa in casa con questa attrezzatura. Ci sono pervenute due versioni principali: una con attori e l'altra con l'uso di marionette. Il modellino viene trasportato da due giovani vestiti da angeli e seguiti da Erode, Giuseppe e pastori. Il gruppo quindi recita il tema della natività. Dopodiché i pastori rendono omaggio a Gesù, iniziano una buffa recitazione per continuare con una piccola contesa. In genere gli attori ricevano come compenso delle focaccine, salsiccie, noci, mele e torte. Dopo l'accoglienza i pastori cantano la benedizione per la casa.

J

KISOKOS

A zongora

Liszt Ferenc születésének kétszázadik évfordulója alkalmából megragadjuk az alkalmat, hogy néhány szót ejtsünk a zongoráról, erről a csodálatos hangszerről.

Az első zongora megalkotója a Medici-udvarban tevékenykedő Bartolomeo Cristofori csemballókészítő mester volt 1700 körül. Ez az új hangszer azonban nem volt sikeres mindaddig, amíg 1750-ben Strasburgban Gottfried Silbermann, a legpompásabb orgonákat készítő mester a 18. században, rá nem talált és tökélesítette szerkezetét. Innentől kezdve a zongora népszerűsége felível, és számos átalakításon megy keresztül különböző mesterek által. 1872-ben szabadalom alá helyezik a hangszer masszívítását erősítő öntöttvas keretet. Ezután már nem megy át lényeges változtatásokon.

Az első zongorára írt kompozíciók 1760 körül születtek. Szerzői között vannak a leghíresebbek ebben az időben: Clementi, Mozart és Haydn. Az 1800-as évek elején Beethoven játszik főszerepet a hangszer szempontjából. Azontúl, hogy gyönyörű zongoraszonátákat írt, új kompozíciós technikák kikísérletezésére is használta. Az 1800-as évek közepétől olyan zeneszerzők mint Chopin elkezdtek felfedezni a hangszer hangszínében rejlő lehetőségeket,

amelyet Liszt továbbfejlesztett és gazdagított a virtuóz technikával írott darabjaiban. Az ő művészeti tevékenysége meghatározta az egész 19. századi zongoraművészetet. Ebben az időben ő volt a legnagyobb

rajongással körülvett és legjobban fizetett zongoraművész Európában. A hangszerirodalom további gazdagításához járult hozzá a német, orosz, francia és spanyol iskola. Schoenberggel, Messiaonnal és kortársaival ér véget a zongora hagyományos értelemben vett lehetőségeinek kihasználása. Legújabb J. Cage nyugtalanító művészeti befolyása hoz új előadói technikákat, mint például hangtompító céllal, a húrok közé helyezett különböző tárgyak használata.

A zongora húros-billentyűs hangszer, tehát billentyűzettel ellátott csakúgy, mint a csemballó és az orgona, csak nagyobb kiterjedésű. Minden billentyűhöz tartozik egy kalapács, egy húr és egy tompító. Egy komplex emelőrendszer viszi át az ujj mozgását a billentyűtől a kalapácsig, amely megüti a húrt. Az így kialakult rezgést tompítja egy beburkolt kis fapöccök, amely megállítja a húr mozgását. Így

lehetőség van nagyon finom dinamikai különbségek érzékeltetésére. A húrok egy fémkereten vannak kifeszítve, amely egy falaphoz van erősítve. Ez a falap felerősíti a hangok rezgését. A zongorának általában két pedálja van, a jobb oldali a tompítást szünteti meg,

a bal oldali halkabb játékot tesz lehetővé a kalapácsok jobbra tolásával.

A billentyűzetének, hangszíne nagy változatosságának köszönhetően a zongora a zenetanulmányok alapja kezdő szinttől a haladóig.

Il pianoforte

In occasione del bicentenario della nascita di Ferenc Liszt cogliamo l'occasione di descrivere in alcune parole uno strumento meraviglioso, il pianoforte. Bartolomeo Cristofori, costruttore di cembali presso la corte dei Medici, nel 1700 costruì il primo pianoforte. Questo nuovo strumento purtroppo non ebbe fortuna fino a quando, nel 1750 a Strasburgo, Gottfried Silbermann, costruttore dei più bei organi settecenteschi, riprese il modello di Cristofori perfezionandone il meccanismo.

Da questo momento il pianoforte divenne molto rinomato e subì notevoli miglioramenti da innumerevoli costruttori. Nel 1872, in piena rivoluzione industriale, venne brevettato il telaio di metallo fuso. Da allora il pianoforte non subisce più variazioni di rilievo.

Le prime composizioni originali risalgono al 1760. Clementi, Mozart e Haydn sono tra i primi compositori per piano più famosi. A Beethoven spetta un ruolo principale nel primo decennio dell'800. Oltre che a creare favolose sonate, usò lo strumento per sperimentare nuove tecniche compositive. Durante la metà dell'800 i compositori come Chopin cominciarono ad esplorare le capacità timbriche del piano che Liszt sviluppò e arricchì con le sue composizioni caratterizzate da una tecnica virtuosa. La sua ricerca artistica ha condizionato gran parte del pianismo ottocentesco. Egli fu inoltre il concertista più ammirato e retribuito d'Europa. Altri arricchimenti della letteratura pianistica vennero dalla scuola

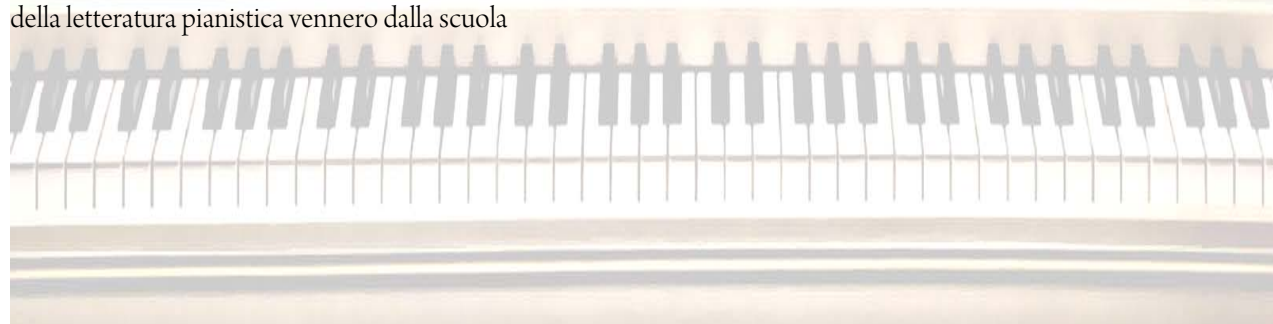
tedesca, russa, francese e spagnola. Con Schoenberg, Messiaen e i loro contemporanei vengono valorizzate le ultime possibilità tradizionali del piano.

Nell'era moderna l'inquietante influenza artistica di J. Cage impone nuove tecniche esecutive quali l'inserzione di vari oggetti tra le corde del piano per mutarne il suono.

Il piano è uno strumento a tastiera a corde percosse, caratterizzato da una tastiera simile a quella del clavicembalo e organo, solamente più estesa. Ad ogni tasto corrisponde un martelletto, una corda e uno smorzatore. Un complesso sistema di leve trasmette il movimento delle dita dai tasti ai martelletti che colpiscono le corde. La vibrazione prodotta viene smorzata da un blocchetto di legno rivestito che blocca la corda quando il tasto viene rilasciato. Questo meccanismo permette sfumature di piani e forti molto precise. Le corde sono tese su un telaio di metallo connesso ad una tavola armonica che rinforza la vibrazione del suono. I due pedali servono uno ad abbassare tutti i blocchetti che smorzano le corde per permettere la loro continua vibrazione, l'altro per spostare tutti i martelletti per attutire il suono.

Grazie alla sua tastiera, alle capacità timbriche e grande versatilità, il pianoforte è la base per lo studio della musica e dell'armonia dal livello più elementare a quello più evoluto.

Alessandro Bravin

Iskolánk körüli hírek

December 11-én hozzánk is megérkezett a Mikulás, pontosabban az Olasz-Magyar Kultúrális Szövetség által szervezett ünnepségre, amelyen az iskolába járó gyerekeken kívül résztvettek más olasz-magyar családok és az Ernesto Egyesülettől érkező családok is. A program színes volt: volt bűvész soha el nem évülő mutatványokkal, élvezetes előadás Pom-Pom meséiből, éneklés, evés-ivás, és persze a várva-várt Mikulás sok-sok ajándékkal...

L'11 dicembre anche noi abbiamo celebrato la festa di Babbo Natale che è stata organizzata dall'Associazione Culturale Italo-Ungherese, alla quale hanno partecipato anche altre famiglie di compatrioti e le famiglie appartenenti all'Associazione Ernesto. Il programma è stato molto vario: un mago ci ha sorpreso con le sue esibizioni, ci ha diletato una piacevole rappresentazione di una fiaba di Pom-Pom, abbiamo cantato, mangiato e bevuto, e ovviamente abbiamo ricevuto la visita di Babbo Natale con tanti regali...

A 2011/12-es tanév II. félévének hírei

Értesítjük a kedves tanulni vágyókat, szülőket és érdeklődőket, hogy hamarosan kezdődik a **BoCi** Magyar Iskola II. féléve.

A félév foglalkozásainak időpontjai a 2012-es évben az alábbiak szerint alakulnak:

- január 22. LECKE
- február 5. LECKE
- február 19. LECKE
- március 4. LECKE
- március 18. Szulyovszky Sarolta foglalkozása
- április 1. LECKE és Húsvéti hagyományőrző ünnep
- április 15. LECKE
- április 29. Évzáró ünnepség

A foglalkozásokat továbbra is vasárnapi napokon 15-16.30 óráig tartjuk.

Március 18-án Szulyovszky Sarolta kítűnő illusztrátor fog mesés-rajzos foglalkozást tartani az iskola diákjainak, amely ingyenesen látogatható. Április 1-én az órák után tartjuk meg a Húsvéti hagyományőrző ünnepi programot. A tavalyi év tapasztalatai alapján a tanév április végén zárul évzáró ünnepség keretében. A korábbi befejezésre és más programokra való tekintettel lehetőség van egy további iskolai foglalkozást tartani április 22-én, amennyiben a szülők részéről igény mutatkozik rá. Erről a későbbiekben közösen egyeztetünk. A programokról természetesen még részletesebben hírt fogunk adni.

Helyszín: Centro Zonarelli, via A. Sacco 14, Bologna.

A félév díja **60 euró** (alkalmanként 10 euró), amit kérünk január 22-án, a beiratkozás alkalmával egy összegben befizetni. Amennyiben két családtag jelentkezik, a félév alkalmankénti díja 15 euró, három vagy több családtag jelentkezése esetén pedig 20 euró. Ha egy családból többen jelentkeznek, lehetőség van a két vagy több részletben befizetésre. Ha valaki nem tud eljönni egy foglalkozásra, természetesen elküldjük neki az órai anyagot a házi feladatokkal együtt.

Novità per il secondo semestre del corso 2011/2012

Siamo lieti di informarvi dell'inizio del secondo semestre della Scuola Ungherese **BoCi** di Bologna.

Le date fissate per le lezioni sono:

- 22 gennaio LEZIONE
- 5 febbraio LEZIONE
- 19 febbraio LEZIONE
- 4 marzo LEZIONE
- 18 marzo La lezione di Sarolta Szulyovszky
- 1 aprile LEZIONE e Festa pasquale tradizionale
- 15 aprile LEZIONE
- 29 aprile Festa conclusiva

Le lezioni, come fino ad ora, avranno luogo di domenica tra le ore 15 e 16.30.

Il 18 marzo la lezione, basata sull'attività creativa, sarà tenuta dalla rinomata illustratrice Sarolta Szulyovszky. Questo appuntamento è incluso nella quota d'iscrizione del semestre. Il 1 aprile dopo la lezione celebreremo la tradizionale festa pasquale. Basandoci sull'esperienza dello scorso anno chiuderemo il corso alle fine di aprile con una festa conclusiva. Per compensare la precoce conclusione del corso e la presenza di altri programmi, ci sarebbe la possibilità di inserire una lezione straordinaria il 22 aprile. Questo verrà concordato con i genitori fra breve. Ovviamente sarete informati per tempo su tutte le attività.

L'indirizzo della scuola rimane: Centro Zonarelli, via A. Sacco 14, Bologna.

La quota d'iscrizione è di **60 euro** (10 euro per lezione) da versare il 22 gennaio, data della prima lezione. In caso di due membri dello stesso nucleo familiare la quota è di 15 euro per lezione e nel caso di tre o più membri la quota è di 20 euro per lezione.

Nel caso in cui ci sono più iscritti dello stesso nucleo familiare, sarà possibile versare la quota in due o più parti. Se qualche partecipante dovesse perdere un appuntamento gli sarà inviato il materiale della lezione e i compiti.

Csemegézni való

Örömmel ajánljuk mindenki figyelmébe a nemrég megjelent *Az elfelejtett lények boltja* című karácsonyi antológiát, amely huszonnégy kortárs magyar író és költő az ünnepekhez kapcsolódó írásait tartalmazza. Külön öröm számunkra, hogy a kötet illusztrátorainak egyike az itt élő Szulyovszky Sarolta, akit tavasszal ismét vendégül látunk iskolánkban. A kötet a Cerkabella Kiadó gondozásában jelent meg.

Con piacere vi segnaliamo un'antologia natalizia di recente pubblicazione intitolata *Il negozio delle creature cadute in oblio*. L'antologia contiene gli scritti di ventiquattro autori e poeti contemporanei relazionati alle festività. È nostro motivo di orgoglio notare che una delle illustratrici è Sarolta Szulyovszky la quale verrà a farci visita in primavera. La casa editrice è Cerkabella.

Szerkesztette/Redazione
Bulyáki Ildikó

*

Elérhetőség/Contatti:

331 4021 400

bocivilag@gmail.com

www.aciuer.com